

Департамент зовнішніх зносин,
зовнішньоекономічної та
інвестиційної діяльності
Луганської ОДА

АЛГОРИТМ ЕКСПОРТУ МЕДУ ДО ЄС

Директор Департаменту зовнішніх зносин, зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності Луганської ОДА

Денис Денищенко

Шановні бджолярі!

Представляємо до вашої уваги підготовлене командою Департаменту зовнішніх зносин, зовнішньоекономічної та інвестиційної діяльності облдержадміністрації спеціальне видання «Алгоритм експорту меду до ЄС».

Видання присвячено насамперед висвітленню того шляху, який має пройти бджоляр для того, щоб налагодити постачання меду до країн ЄС. Однак, оскільки більшість бджолярів області не є підприємцями, до видання включено інформацію про порядок реєстрації фізичної особи - підприємця як необхідну умову для започаткування експортної діяльності.

Частина видання, присвячена започаткуванню експорту меду до країн ЄС в рамках дії Угоди про Асоціацію України з ЄС, включає у себе інформацію про:

- ввізні мита;
- тенденції експорту українського меду до ЄС;
- вимоги до меду при експорті до ЄС;
- основні етапи здійснення експорту меду до ЄС;
- правила походження в рамках ПВЗВТ з ЄС;
- корисні посилання.

Ця інформація допоможе Вам більш детально ознайомитись з нормативно-правовою базою, інструкціями та торговельною статистикою при започаткуванні підприємницької діяльності та плануванні експорту.

Сподіваємось, що це видання стане помічником у подальшому розвитку вашого бізнесу, дозволить вивести Вашу продукцію на експорт до країн ЄС та уникнути помилок на цьому шляху.

Бажаємо наснаги та успіхів!

Реєстрація фізичної особи –підприємця (ФОП)

Для того, щоб здійснити реєстрацію ФОП правильно та не допустити прикрих помилок, за які потім доведеться розплачуватися, треба знати певну інформацію.

Обираємо КВЕДи

Обрання видів підприємницької діяльності за класифікатором є дуже важливою справою, адже від цього залежить, чи буде діяльність, якою займатиметься ФОП, оподатковуватися за підприємницькими правилами. Зрозуміти важливість правильного обрання КВЕДів допоможуть наступні статті:

[Як впливають КВЕДи на оподаткування фізичних осіб — підприємців?](#)

[Як правильно вибрати КВЕДи при реєстрації ФОП?](#)

Обираємо систему оподаткування

Українське податкове законодавство пропонує фізичним особам – підприємцям дві системи оподаткування:

- Загальна система оподаткування.
- Спрощена система оподаткування (єдиний податок).

В залежності від вибору тієї чи іншої системи, процес державної реєстрації ФОП буде мати певні особливості. Правильно обрати систему оподаткування для свого бізнесу допоможе стаття:

[Як вибрати систему оподаткування для ФОП? Порівняння загальної системи та єдиного податку](#)

У статті наведена основна інформація по кожній системі оподаткування у порівняльній таблиці.

Обираємо групу спрощеної системи оподаткування (єдиного податку)

Спрощена система оподаткування для фізичних осіб пропонує на вибір чотири групи. В залежності від вибору тієї чи іншої групи, буде залежати скільки податків треба буде платити, яку та коли звітність подавати, а також з ким можна, а з ким не можна буде працювати.

Порівняльна таблиця груп єдиного податку для фізичних осіб наведена у статті:

[ЄДИНИЙ ПОДАТОК: ХТО МОЖЕ СТАТИ ПЛАТНИКОМ?](#)

Процедура державної реєстрації.

Отже, якщо ви:

- обрали КВЕДи;
- визначилися з системою оподаткування, на якій вам буде вигідніше працювати;
- обрали групу єдиного податку (у разі обрання спрощеної системи оподаткування),

то ви можете починати процедуру державної реєстрації ФОП. Перша зупинка – державний реєстратор.

Які документи треба надати державному реєстратору для реєстрації ФОП

Перелік документів прописаний у статті 42 Закону «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» від 15.05.2003 № 755-IV.

Перелік наступний:

- Заповнена реєстраційна картка за формою 10.
- Копія довідки про присвоєння реєстраційного номеру облікової картки платника податків (ІПН).
- Платіжне доручення про сплату реєстраційного збору (34 грн.).
- Заява про застосування спрощеної системи оподаткування (за бажанням, детальніше трохи нижче).
- Заява про реєстрацію платником податку на додану вартість (за бажанням, детальніше трохи нижче).

В переважній більшості випадків, після того, як ви вийдете з кабінету державного реєстратора ви вже будете зареєстровані приватним підприємцем. Залишається тільки зібрати деякі документи. Також державний реєстратор скаже вам прийти до нього через декілька днів та забрати виписку з єдиного державного реєстру – документ, який підтверджує державну реєстрацію ФОП.

Як відбувається постановка на облік у податковій службі

Для того, щоб просто стати на облік у податковій службі, йти туди не обов'язково. Державний реєстратор, після отримання документів від фізичної особи та проведення реєстрації, направляє всю необхідну інформацію для взяття на облік до податкової служби. Податкова служба, на підставі інформації, отриманої від державного реєстратора, ставить підприємця на облік. Вказаний порядок прописаний у пункті 5 статті 43 Закону від 15.05.2003 № 755-IV.

Але, для того, щоб стати платником єдиного податку чи платником податку на додану вартість, відвідати податкову службу все ж таки доведеться.

Де взяти реквізити для сплати реєстраційного збору?

Тут є два варіанти:

- Реквізити обов'язково повинні висіти на стінці біля кабінету державного реєстратора чи десь поряд.
- Їх також викладають на сайті Державної реєстраційної служби вашого міста/району або сайті виконавчого комітету/райдержадміністрації.

Як правильно заповнити реєстраційну картку форми 10?

Тут слід одразу звернути увагу – чітко затвердженої інструкції по заповненню картки в законодавстві немає. Перевірений варіант заповнення картки наведений у статті:

[Приклад заповнення реєстраційної картки форми 10 на реєстрацію ФОП + скачати бланк](#)

В будь якому випадку, на стінці біля кабінету державного реєстратора, зазвичай висить приклад заповнення.

Подаємо заяву про застосування спрощеної системи оподаткування (заява на єдиний податок)

Цей розділ статті актуальний для тих підприємців, які обрали спрощену систему оподаткування. [Заяву на єдиний податок](#) можна подати двома способами:

- Подати державному реєстратору разом із реєстраційною картою при реєстрації.

- Подати до податкової служби.

Строки подання заяви на єдиний податок, а також приклад заповнення наведений у наступних статтях:

[Приклад заповнення заяви на єдиний податок \(заява про вибір спрощеної системи оподаткування\)](#)

[Приклад заповнення розрахунку доходу за попередній календарний рік до заяви на єдиний податок](#)

Реєструємо книгу обліку доходів та витрат

Фізичні особи підприємці повинні вести книгу обліку доходів або книгу обліку доходів та витрат, яку треба зареєструвати у податковій службі. Тому, після державної реєстрації ФОП, йдемо до податкової служби, придбаємо книгу та здаємо її своєму інспектору разом з заявою на реєстрацію у довільній формі.

Подаємо запит на отримання витягу з реєстру платників єдиного податку

Після реєстрації фізичної особи – підприємця платником єдиного податку, йому не завадить документ, який підтверджує таку реєстрацію. Про те, як це зробити та як заповнити запит, детально описано у статті [Приклад заповнення запиту на отримання витягу з реєстру платників єдиного податку.](#)

Документи, що підтверджують державну реєстрацію фізичної особи підприємця

Отже, після здійснення всіх вищевказаних дій у фізичної особи мають бути на руках наступні документи:

Для ФОПів на загальній системі оподаткування:

- Виписка з ЄДР.
- Витяг з реєстру платників ПДВ (у разі реєстрації платником ПДВ).

Для платників єдиного податку:

- Виписка з ЄДР.
- Витяг з реєстру платників єдиного податку.
- Витяг з реєстру платників ПДВ (у разі реєстрації платником ПДВ).

Скорочено план дій виглядає так:

- Йдемо до державного реєстратора та подаємо йому документи.
- Через два дні (коли саме, скаже сам реєстратор) забираємо у нього виписку з ЄДР.
- Йдемо до податкової служби та пишемо заяву про застосування спрощеної системи оподаткування (у разі обрання єдиного податку).
- Після реєстрації платником єдиного податку, подаємо запит про отримання витягу з реєстру платників єдиного податку.
- Через декілька днів (коли саме, треба уточнити у свого інспектора) забираємо витяг з реєстру платників єдиного податку.
- Реєструємо у податковій службі книгу обліку доходів або книгу обліку доходів та витрат.

Декілька корисних статей про перелік обов'язкової звітності та строки сплати податків для фізичних осіб підприємців:

[Звітність ФОП на загальній системі оподаткування та строки сплати податків](#)

[Звітність платника єдиного податку та строки сплати податків](#)

[Звітність підприємців \(ФОП\) за найманих працівників, а також сплата податків та ЄСВ](#)

Організація експорту меду до ЄС

Для експорту меду натурального (код згідно КН ЄС 0409) в рамках ПВЗВТ між Україною та ЄС діє безмитна тарифна квота:

Розмір безмитної квоти – 5000 т/рік (із поступовим збільшенням упродовж 5 років до 6000 т/рік, на 200 т/рік.

Для експорту меду необхідна наявність сертифікату EUR.1.

Ставка мита понад квоту – 17,3 %.

Адміністрування тарифної квоти на мед здійснюється виключно Європейським Союзом за принципом «перший прийшов — перший обслуговується». Тобто першим оформлюється той товар, супровідні документи якого прийшли першими (за умови наявності невикористаного залишку квоти на момент подачі документів).

Поточний стан використання безмитних квот ЄС Україною можна дізнатися у розділі веб-сайту Європейської Комісії [Tariff quota consultation](#).

Тарифна квота не означає заборони на експорт, але при перевищенні обсягу квоти застосовується ставка увізного мита ЄС — 17,3%.

Крім того, **восени 2017 р.** було **введено додаткову безмитну квоту на мед** у розмірі 2500 т/рік терміном на 3 роки в рамках тимчасових додаткових торговельних преференцій ЄС для України.

Тенденції експорту меду з України

Україна — один з найбільших світових виробників меду, а також другий (після Китаю) найбільший експортер меду до ЄС. Зокрема, у 2017 р. частка України становила близько 17,8 % у загальних поставках меду до ЄС. Обсяги експорту меду до ЄС зросли більше ніж у чотири рази протягом останніх п'яти років.

Тарифна квота на мед — одна з найбільш затребуваних, зазвичай вичерпується українськими виробниками вже протягом першого місяця року. Фактичні обсяги експорту меду до ЄС перевищують розмір тарифної квоти у кілька разів. Так, у 2017 році Україна поставила в ЄС 46,9 тис. т натурального меду на суму 81,6 млн. євро (дані *EU Export HelpDesk, 2017*).

Основні споживачі українського меду в ЄС:

- Польща,
- Німеччина,
- Бельгія,
- Франція,
- Іспанія.

Конкуренти України на ринку ЄС — Китай, Аргентина, Мексика, Нова Зеландія.

Вимоги до меду при експорті до ЄС

При ввезенні меду в країни ЄС необхідно дотримуватися правил, що гарантують його безпечність (детальніше див. [Trade Helpdesk](#))

Регламент (ЄС) № 315/93 ([англ.](#)) встановлює процедури ЄС щодо забруднюючих речовин у харчових продуктах на території ЄС. Максимально допустимий вміст забруднювачів (нітратів, важких металів) у харчових продуктах на ринках країн ЄС (Регламент (ЄС) № 1881/2006 – [англ.](#)).

Контроль залишків пестицидів

Перелік контрольованої продукції (у т.ч. меду) та максимальні межі залишків пестицидів визначені у Регламенті (ЄС) №396/2005 – [англ.](#)) та Додатках до нього (Додаток 2 ([англ.](#))). База даних пестицидів ЄС ([англ.](#)).

Простежуваність

Вимога належним чином маркувати або надавати відповідні документи про продукцію. Імпортер харчової продукції в ЄС має забезпечити наявність вичерпної інформації щодо всього ланцюга виробництва та переміщення продукту (Регламент (ЄС) № 178/2002 – [англ.](#)).

Маркування харчових продуктів

Загальні та спеціальні правила маркування харчових продуктів (Регламент (ЄС) №1169/2011 – [англ.](#)).

Контроль харчових тваринного безпечності продуктів походження,

призначених для споживання людиною

загальні гігієнічні вимоги щодо харчових продуктів та спеціальні гігієнічні вимоги для харчових продуктів тваринного походження – (Регламент (ЄС) №852/2004 – [англ.](#)) та Регламент (ЄС) 853/2004 ([англ.](#));

загальні вимоги щодо предметів та матеріалів, що контактують із харчовими продуктами (Регламент (ЄС) №1935/2004 – [англ.](#));

Зокрема, загальні вимоги до імпорту харчових продуктів тваринного походження до ЄС такі:

продукти повинні походити з зареєстрованих потужностей або потужностей, на які видано експлуатаційний дозвіл в країні-експортері, яка включена до дозвільного списку країн з правом експорту відповідної продукції до ЄС (див. Рішення (ЄС) 2011/163 – [англ.](#));

продукти повинні супроводжуватися сертифікатом здоров'я, виданим компетентним органом країни-експортера;

пройти обов'язкову перевірку кожного вантажу із цим товаром на прикордонному пункті пропуску країни ЄС, де здійснюються ветеринарні перевірки.

Контроль залишків ветеринарних препаратів

Ключові вимоги та процедури щодо встановлення меж залишків фармакологічно активних речовин у харчових продуктах тваринного походження визначені у Регламенті (ЄС) №470/2009 ([англ.](#)). Максимальні межі залишків фармакологічно активних речовин – Регламент (ЄС) №37/2010 ([англ.](#)).

Державний моніторинг залишків ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у меді в Україні проводиться відповідно до вимог Директиви 96/23/ЄС ([англ.](#)) – див. план державного моніторингу на сайті Держпродспоживслужби ([Моніторинг залишкових кількостей](#)).

Вимоги ЄС до меду, призначеного для споживання людиною, в т.ч. показники якості (вода, цукор і кислотність), вимоги до маркування тощо (Директива 2001/110/ЄС – [англ.](#)).

Додаткові вимоги замовників з ЄС

Замовники з ЄС можуть вимагати від виробника наявності сертифікату відповідності певному міжнародному стандарту (*зазначається у контракті*):

- ISO 22000,
- FSSC 22000,
- BRC,
- IFS.

Ці сертифікати **не є обов'язковими** для ввезення на територію ЄС, проте вони часто є необхідною умовою для реалізації продукції в ЄС.

Основні етапи

здійснення експорту меду до ЄС

Провести підготовчу роботу: забезпечити відповідність вимогам ЄС щодо безпечності, провести сертифікацію на відповідність міжнародним стандартам (за необхідності), вивчити ринок збуту, знайти партнерів в ЄС тощо.

Провести акредитацію (облік) на митниці та отримати картку акредитації компанії або приватного підприємця.

Укласти зовнішньоекономічний контракт та договір на надання транспортно-експедиційних послуг. Уточнити вимоги щодо показників безпечності, які діють у країні призначення ЄС.

Зареєструвати експортні потужності у відповідному реєстрі [Держпродспоживслужби](#) як експортера меду із зазначенням країни призначення (безоплатно).

Отримати міжнародний сертифікат на імпорт меду та інших продуктів бджільництва, призначених для споживання людиною, форма якого визначена Регламентом (ЄС) №2016/759 ([англ.](#)). Сертифікат видається на кожну партію вантажу Головним управлінням [Держпродспоживслужби відповідної області](#) на основі результатів лабораторних досліджень.

Отримати сертифікат з перевезення товару EUR.1, який видається безоплатно на кожну партію товару митницями [ДФС України](#) під час або після здійснення експорту товару (для уповноважених експортерів – не потрібен).

Провести митне оформлення вантажу в режимі експорту, надавши необхідні документи (митну декларацію, контракт, інвойс, калькуляцію виробництва, транспортну накладну, сертифікат EUR.1, міжнародний сертифікат, ін.).

Пройти митні перевірки та контроль у пункті в'їзду на територію ЄС.

Продукція тваринного походження повинна бути заявлена щонайменше за 24 год до прибуття вантажу до місця перетину кордону (попередні повідомлення надсилаються у пункт пропуску або через електронну систему TRACES).

Правила походження в рамках ПВЗВТ з ЄС

Для отримання преференційного доступу на ринок ЄС у рамках ПВЗВТ необхідно підтвердити походження товару з України та отримати сертифікат EUR.1 (видається митницями безоплатно на кожну партію товару). **Загальне правило для виробників меду:** виробництво, у якому всі матеріали Групи 04 мають бути вироблені цілком в Україні.

На [веб-сайті Державної фіскальної служби](#) можна ознайомитися з наступною інформацією:

[порядком видачі сертифікатів походження EUR.1;](#)

методичними рекомендаціями з оформлення та заповнення граф [сертифікатів з перевезення \(походження\) товарів з України за формою “EUR.1](#)

зразком бланка сертифіката з перевезення товару з України за формою “EUR.1”, затвердженого Угодою [\(скачати\)](#)

формою заяви для видачі сертифіката з перевезення товару з України за формою “EUR.1” [\(скачати\)](#)

[переліком підрозділів митниць ДФС та їх адресами розміщення, які здійснюють оформлення та видачу сертифікатів з перевезення товарів форми “EUR.1”](#)

Для оперативного вирішення проблемних питань з оформлення та заповнення сертифікатів з перевезення товарів з України за формою “EUR.1” звертатися за телефонами ДФС: (044) 247-28-05, (044) 247-27-70 або на поштову скриньку: origin.unit@sfs.gov.ua.

Корисні посилання

При **[Мінекономрозвитку](#)** на постійній основі діє телефонна лінія щодо надання роз'яснень з питань функціонування зони вільної торгівлі між Україна та ЄС: тел. +38 (044) 596-67-05 Графік роботи: Пн-Пт з 14:00 до 17:00 Розділ «Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС» - **[посилання на веб-сайт Мінекономрозвитку](#)**

Відповіді на актуальні питання щодо експорту до ЄС - **[посилання на веб-сайт Мінекономрозвитку](#)**

Центр підтримки аграрного експорту до країн ЄС при Мінагрополітики: **www.agritrade-ukraine.com**

Практичний довідник аграрного експортера до ЄС: **[Випуск 1 \(прочитати\)](#)**

Офіс з просування експорту при МЕРТ: **www.epo.org.ua**

Стандарти ЄС: **www.standardsmap.org/identify-версія_для_друку**

** при підготовці матеріалу використана інформація сайтів **<https://byhgalter.com>** та **<https://balans.ua/>***